

– Vil ha helsehjelp der folk er

Tromsø viste seg fra sin beste side da mer enn 1 000 allmennleger fra Norden samt en rekke gjester utenfra var samlet til vitenskapelig kongress i juni.

Kongressens motto «Caring for people where they are» dekket fasaden til begge kongresshotellene, så ingen kunne være i tvil om budskapet allmennlegene ønsket å formidle.

– Mottoet uttrykker en viktig utfordring for alle allmennleger og alt samarbeidende helsepersonell i primærhelsetjenesten, sier Ivar Aaraas ved Nasjonalt senter for distriktsmedisin, Universitetet i Tromsø (UiT). Sammen med May-Lill Johansen ved Institutt for samfunnsmedisin, UiT og Svein Steinert, Nasjonalt senter for distriktsmedisin var han ansvarlig for kongressen.

– Hvordan gi omsorgsfull helsehjelp til folk der de bor, og der de er i sine liv? var utfordringen til allmennlegene.

Historisk og fremtidsrettet dokument

Kongressen hadde et omfattende program med en rekke parallellsesjoner og flere plenumsforedrag.

Under kongressen var det også premiere på en dokumentarisk kortfilm om Nord-Norges første professor i allmennmedisin Anders Forsdahl. Forsdahl arbeidet som distriktslege i Sør-Varanger på 1960- og 1970-tallet. Han undret seg over at folk i Finnmark hadde kortere levealder enn andre nordmenn, mens levestandarden var nokså lik i hele landet.

– Filmen vil være viktig både som et historisk og et fremtidsrettet dokument, sier Svein Steinert. Han forteller at Anders Forsdahl var en av de første i verden til

Gisle Roksund, leder i Norsk forening for allmennmedisin, Mai-Lill Johansen, Svein Steinert og Ivar Aaraas var svært fornøyd med kongressen. Foto Lise B. Johannessen

å vise en sammenheng mellom livsvilkår i barndommen og helse i voksen alder.

– Siden har forbindelsen mellom livs-erfaringer og helse blitt et stort forskningsfelt, og resultatene viser at erfaringer, både gode og dårlige, påvirker kroppen helt ned til cellenivå, gjennom hele livet, sier han.

Ønsker hjelp og utdanning der folk er

– Allmennlegen er gjerne den nærmeste legen, i mer enn én forstand. Ofte har fastlegen gjennom mange års kjennskap til sine

pasienter, deres familie og lokalsamfunnet mulighet til å forstå sammenhenger mellom sykdom, erfaringer og livssituasjon, sier May-Lill Johansen.

– Når pasienten kommer på sykehuset, går ofte den lokale, relasjonelle kunnskapen tapt. Det kan gå utover kvaliteten på både diagnostikk, behandling og oppfølging, sier hun.

De tre allmenn- og samfunnsmedisinerne mener at for å kunne gi helsehjelp der folk er, så trengs det leger som utdannes nært til pasientene, og som velger å bli der.

– Tradisjonelt utdannes leger på universitetssykehus i store byer. På slike sykehus er det størst fokus på sykdommer som trenger høyspesialisert og teknologisk avansert behandling, sier Ivar Aaraas.

Da medisinstudiet i Tromsø startet i 1973 var et av målene å utdanne leger til distriktene i Nord-Norge. Medisinstudentene skulle også ha to måneder av praksisen i allmennmedisin, noe som var nytt den gang.

– Dette har vært en suksess og har bidratt vesentlig til å sikre legedekningen i nord, sier Aaraas. – Når medisinstudiet i Tromsø nå skal revideres er det nettopp undervisningen i primærhelsetjenesten og i distriktene man ønsker å styrke, slik at fremtidens leger fra Universitetet i Tromsø blir best mulig utdannet til å møte folk der de er, sier han.

Lise B. Johannessen

lise.berit.johannessen@legeforeningen.no
Avdeling for informasjon og helsepolitikk

Lunsjen ble servert ute i det flotte forsommerværet. Foto Lise B. Johannessen